

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

SPRENDIMAS

(S)

DĖL R. B.SKUNDO

2019 m. gruodžio 20 d. Nr. S-170 (7-151/2019)

Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių Evaldo Raistensio (pranešėjas), Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo R. B. (R. B.) (toliau – Pareiškėjas) 2019-11-15 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Muitinės departamentas, centrinis mokesčių administratorius) 2019-10-24 sprendimo Nr. 1A-230 (toliau – sprendimas, skundžiamas sprendimas). R. B. ir Atsakovo atstovė Andrė Pakalniškė 2019-12-16 dalyvavo Komisijos posėdyje.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas nesutinka su Muitinės departamento 2019-10-24 sprendimu Nr. 1A-230, išskyrus sprendimo dalį, kuria panaikinta Pareiškėjui skirta 103 179 Eur bauda, ir skundžiamą Muitinės departamento sprendimo dalį prašo panaikinti.

Skunde nurodyta, kad Vilniaus teritorinė muitinė (toliau – Vilniaus TM) 2016-11-10 sprendimu Nr. 18KP-17-686 Pareiškėją kartu su kitais fiziniais asmenimis už neteisėtai į bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes (cigaretes) pripažino solidariais skolininkais muitinei bei įregistravo mokestinę prievolę, o Muitinės departamentas skundžiamu sprendimu pavirtino Vilniaus TM sprendimą (išskyrus Vilniaus TM sprendimo dalį dėl baudos skyrimo).

Pareiškėjo nuomone, Muitinės departamentas neteislingai taikė Europos Parlamento ir Tarybos 2013-10-09 reglamentu (ES) Nr. 952/2013 nustatyto Sąjungos muitinės kodekso (toliau – Sąjungos muitinės kodeksas) 124 straipsnio 1 dalies e ir f punktus, nukrypo nuo šių nuostatų taikymo, nes prekės (cigaretės) sunaikintos galiojant šiam kodeksui.

Pareiškėjas paaiškina, kad vilkiku VOLVO gabentos kontrabandinės prekės (cigaretės) 2015-12-22 buvo sulaikytos Šalčininkų rajone. Vilniaus apygardos teismas pripažino Pareiškėją kaltu ir priėmė nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. 1-165-654/2019.

Pareiškėjas nurodo, kad 2017-10-01 prekės (cigaretės) sunaikintos Vilniaus apygardos prokuratūros nutarimu, t. y. sunaikintos galiojant Sąjungos muitinės kodekso nuostatomis. Pareiškėjas, remdamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) teisėjų kolegijos administracinėje byloje Nr. eA-4293-968/2019 pateiktais išaiškinimais dėl Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies e ir f punktų taikymo, daro išvadą, kad teismas nurodė dvi būtinas sąlygas skolos muitinei išnykimui, t. y. skolos muitinei atsiradimo momentas ir prekių sunaikinimas. Pareiškėjo teigimu, ginčo atveju tiek cigaretės sunaikintos (2017-10-01), tiek prievolė muitinei įregistruota (2016-11-10) galiojant Sąjungos muitinės kodekso naujai redakcijai, todėl Pareiškėjo mokestinė prievolė muitinei laikytina išnykusia.

Muitinės departamentas skundžiamu sprendimu panaikino Vilniaus TM 2016-11-10 sprendimo Nr. 18KP-17-686 rezoliucinės dalies 5 punktą dėl baudos skyrimo, o likusioje dalyje

dėl Pareiškėjo pripažinimo solidariu skolininku ir mokestinės prievolės įregistravimo Vilniaus TM 2016-11-10 sprendimą Nr. 18KP-17-686 patvirtino.

Vilniaus TM 2016-11-10 sprendimu Nr. 18KP-17-686 pripažino Pareiškėją, N. A., R. D., M. A. ir T. S. solidariais skolininkais muitinei bei įregistravo mokestinę prievolę: 85 594 Eur maitą, 741 336 Eur akcizus, 204 861 Eur pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM), 72 058 Eur akcizų delpinigių, 19 912 Eur PVM delpinigių, 103 179 Eur baudą (sprendimo 5 punktas).

Muitinės departamentas nurodo, kad ginčas kilo dėl importo skolos muitinei atsiradimo už kontrabandos būdu į Lietuvos Respubliką įvežtas cigaretes.

Nustatyta, kad Vilniaus apygardos teismas 2018-06-25 įsiteisėjusiu nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-165-654/2018 nuteisė Pareiškėją už tai, kad jis veikdamas bendrininkų grupėje padarė nusikalstamas veikas, numatytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 24 straipsnio 6 dalyje ir 199 straipsnio 1 dalyje (Kontrabanda) bei 199² straipsnio 1 dalyje (Neteisėtas disponavimas akcizais apmokestinamomis prekėmis).

LVAT savo praktikoje (2007-05-28 nutartis Nr. A⁶-238/2007) yra išaiškinęs, kad pareiga mokėti mokesčius, atleidimo nuo jų pagrindai bei su juo susiję klausimai yra reguliuojami mokesčių teisės aktais, todėl baudžiamosios ar administracinės atsakomybės klausimus reglamentuojantys įstatymai šiuo atveju netaikytini. Taigi Vilniaus TM, vadovaudamasi skolos atsiradimo metu galiojusiomis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92 (1992-10-12), nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), nuostatomis bei remdamasi pirmine ikiteisminio tyrimo medžiaga, 2016-11-10 sprendimu Nr. 18KP-17-686 įregistravo Pareiškėjo atžvilgiu mokestinę prievolę.

Muitinės departamentas 2017-01-05 sprendimu Nr. 1A-3 Pareiškėjo skundo nagrinėjimą dėl minėto Vilniaus TM sprendimo sustabdė. Įsiteisėjus Vilniaus apygardos teismo 2018-06-25 nuosprendžiui baudžiamojoje byloje Nr. 1-165-654/2018 (toliau – Teismo nuosprendis), Muitinės departamentas išnagrinėjo Pareiškėjo skundą ir priėmė skundžiamą sprendimą.

Muitinės departamentas padarė išvadą, kad Pareiškėjas, remiantis Teismo nuosprendyje konstatuotomis faktinėmis aplinkybėmis ir Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečios įtraukos pagrindu, kaip asmuo laikęs, turėjęs savo žinioje ginčo prekes, skolininku muitinei pripažintas pagrįstai.

Muitinės departamentas pažymi, jog nagrinėjamu atveju Sąjungos muitinės kodekso nuostatos netaikytinos. LVAT 2019-09-25 nutartyje (adm. byla Nr. eA-4293-968/2019) dėl Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio taikymo yra pasisakęs, jog prekių sunaikinimo faktas lemtų skolos muitinei išnykimą tuo atveju, jei importo skola muitinei būtų atsiradusi ir prekės būtų konfiskuojamos ir sunaikinamos galiojant Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies e ir f punktam, t. y. po 2016-05-01. Ginčo atveju vilkiku VOLVO (valstybinis numeris KOO7HB7//AE209567) gabentos kontrabandinės cigaretės buvo sulaikytos 2015-12-22 Šalčininkų rajone kelio A15 43-me kilometre. Skola muitinei laikytina atsiradusia 2015-12-22, todėl ginčo santykiams taikytinos Bendrijos muitinės kodekso nuostatos. Teisinio pagrindo vadovautis Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies e ir f punktais ir skolą laikyti išnykusia nėra.

Muitinės departamentas sutiko su Vilniaus TM sprendime nustatyta prekių muitine verte ir apskaičiuotų mokesčių dydžiu (jų neginčija ir pats Pareiškėjas), tačiau už mokėtinų mokesčių nedeklaravimą paskirtą 103 179 Eur baudą skundžiamu sprendimu panaikino. Muitinės departamentas rėmėsi LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2011-11-18 nutarties administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2619/2011 išaiškinimais dėl principo *non bis in idem*, reiškiančio, kad asmuo negali būti baudžiamas antrą kartą už tą patį teisės pažeidimą, taikymo. Skundžiamame sprendime nurodyta, kad bausmė Pareiškėjui Teismo nuosprendžiu skirta už tą pačią veiką, dėl kurios buvo atliktas mokestinis patikrinimas bei paskirta bauda, todėl Muitinės departamentas padarė išvadą, kad tokia teisinė situacija suponuoja *non bis in idem* principo pažeidimą.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas atmestinas, skundžiamas Muitinės departamento sprendimas tvirtintinas.

Nagrinėjamu atveju mokestinis ginčas kilo dėl Pareiškėjo importo skolos muitinei atsiradimo už kontrabandos būdu į Lietuvos Respubliką įvežtas cigaretes.

Skundžiamu Muitinės departamento 2019-10-24 sprendimu Nr. 1A-230 Pareiškėjui (kartu su kitais solidariais skolininkais) patvirtinta mokestinė prievolė: 85 594 Eur muitas, 741 336 Eur akcizai, 204 861 Eur PVM, 72 058 Eur akcizų delspinigiai ir 19 912 Eur PVM delspinigiai. Muitinės departamentas konstatavo, kad nors ginčo cigaretės sunaikintos galiojant Sąjungos muitinės kodeksui, tačiau importo skola muitinei atsirado galiojant Bendrijos muitinės kodeksui, todėl skolos muitinei išnykimą nustatančios Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies (e) ir (f) punktų nuostatos ginčo atveju netaikytinos. Pareiškėjas su tokia Muitinės departamento pozicija nesutinka ir skunde Komisijai bei posėdžio Komisijoje metu savo nesutikimą iš esmės grindė aplinkybe, jog tiek ginčo cigaretės sunaikintos (2017-10-01), tiek prievolė muitinei įregistruota (2016-11-10) galiojant Sąjungos muitinės kodeksui (įsigaliojo 2016-05-01), todėl jo mokestinė prievolė muitinei laikytina išnykusia.

Komisija Pareiškėjo argumentus ginčo klausimu vertina kritiškai.

Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies (e), (f) ir (g) punktuose nustatyta, kad nedarant poveikio galiojančioms nuostatomis, susijusioms su importo ar eksporto maito sumos, atitinkančios skolą muitinei, neišieškojimu teismine tvarka pripažinus skolininką nemokiu, importo arba eksporto skola muitinei išnyksta kiekvienu iš šių atvejų: kai importo arba eksporto maito apmokestinamos prekės konfiskuojamos arba kai jos sulaikomos ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos; kai importo ar eksporto maito apmokestinamos prekės muitinei prižiūrint sunaikinamos arba perduodamos valstybės nuosavybėn; kai prekių dingimo arba maito teisės aktais nustatytų pareigų neįvykdymo priežastis yra visiškas minėtų prekių sunaikinimas arba negražinamas praradimas, nulemtas prekių pobūdžio, nenumatytų aplinkybių, *force majeure* (nenugalimos jėgos) arba muitinės duotų nurodymų (taikant šį punktą, prekės laikomos negražinamai prarastomis tada, kai jų nebegali panaudoti joks asmuo).

Vadovaujantis Sąjungos muitinės kodekso 85 straipsnio 1 dalimi, importo arba eksporto maito suma apskaičiuojama remiantis tomis maito apskaičiavimo taisyklėmis, kurios buvo taikomos atitinkamoms prekėms tuo metu, kai dėl jų atsirado skola muitinei.

Nagrinėjamojoje mokestinėje byloje, remiantis įsiteisėjusiu Vilniaus apygardos teismo 2018-06-25 nuosprendžiu baudžiamojoje byloje, nustatyta ir neginčijama, kad Pareiškėjas surado kontaktus su asmenimis, kurie organizavo kontrabandos gabenimą į Lietuvą. Jis buvo tarpininkas tarp Lietuvoje veikusiu muitininkų bei kitų asmenų, kurie ieškojo būdų kaip neteisėtai pasipelninti, ir asmenų užsienyje, kurie organizavo kontrabandos gabenimą per Lietuvos ir Baltarusijos Respublikos sieną bei ieškojo šių nusikalstamų veikų padarymui palengvinti reikalingų Lietuvos Respublikos muitininkų. Baudžiamojoje byloje nustatyta, kad vilkiku VOLVO gabentos kontrabandinės cigaretės buvo sulaikytos 2015-12-22 Šalčininkų rajone kelio A15 43-me kilometre. Minėtu nuosprendžiu Pareiškėjas su kitais asmenimis nuteistas už tai, kad jis veikdamas bendrininkų grupėje padarė nusikalstamas veikas, numatytas BK 24 straipsnio 6 dalyje ir 199 straipsnio 1 dalyje (Kontrabanda) bei 199² straipsnio 1 dalyje (Neteisėtas disponavimas akcizais apmokestinamomis prekėmis).

Komisija pritaria Muitinės departamento išvadai, kad, remiantis Teismo nuosprendyje konstatuotomis faktinėmis aplinkybėmis, Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio prasme ginčo cigaretės vertintinos kaip neteisėtai įvežtos, o jų įvežimo momentu atsirado importo skola muitinei. Neteisėti veiksmai atlikti 2015-12-22, kai galiojo Bendrijos muitinės kodeksas. Skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo metu, o prekėms taikytino importo arba eksporto maito dydis nustatomas, kaip minėta, pagal apskaičiavimo taisykles, taikytinas tokioms prekėms tuo metu, kai atsiranda su jomis susijusi skola muitinei, t. y. skolos muitinei atsiradimo momentas lemia tai, kokios maito apskaičiavimo taisyklės bus taikomos.

Kadangi neteisėti veiksmai, sąlygoję skolos muitinei atsiradimą, nustatyti 2015-12-22, Pareiškėjas pagrįstai skolininku muitinei pripažintas remiantis būtent šiuo laikotarpiu galiojusiomis Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies bei 213 straipsnio nuostatomis. Taigi, atsižvelgiant į minėtas Bendrijos muitinės kodekso nuostatas, Pareiškėjas nepagrįstai skolos muitinei atsiradimo momentą sieja su Vilniaus TM sprendimo Nr. 18KP-17-686 priėmimo data – 2016-11-10. Šiuo sprendimu tik įregistruota Pareiškėjo skola muitinei.

Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio nuostatos dėl atveju, kuriais išnyksta skola muitinei, yra materialiosios teisės normos, kurios taikomos tik situacijoms, susidariusioms nuo Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio taikymo datos – 2016-05-01. Vadinasi, nagrinėjamu atveju prekių sunaikinimo faktas lemtų importo skolos muitinei išnykimą tik tuo atveju, jei importo skola muitinei būtų atsiradusi ir prekės būtų konfiskuojamos bei sunaikinamos po 2016-05-01. Kadangi ginčo atveju importo skola muitinei atsirado galiojant Bendrijos muitinės kodeksui (iki 2016-05-01), nors konfiskuotos cigaretės sunaikintos galiojant Sąjungos muitinės kodeksui, t. y. po 2016-05-01, Muitinės departamentas visiškai pagrįstai konstatavo, kad skolos muitinei išnykimą nustatančios Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio 1 dalies (e) ir (f) punktų nuostatos ginčo atveju netaikytinos. Be to, nei Sąjungos muitinės kodeksas, nei kiti teisės aktai nenustato skolos muitinei išnykimą įtvirtinančių normų galiojimo atgal. Komisija pažymi, kad analogiško pozicijos, nagrinėdamas bylas dėl Sąjungos muitinės kodekso 124 straipsnio nuostatų taikymo iki 2016-05-01 atsiradusiai skolai muitinei, laikosi ir LVAT (2019-09-25 nutartis adm. byloje Nr. eA-4293-968/2019, 2019-11-20 nutartis adm. byloje Nr. eA-1256-261/2019).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2019-10-24 sprendimą Nr. 1A-230.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokesčių ginčą (arba mokesčio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos

Komisijos pirmininkė	Edita Galiauskaitė
Komisijos narys	Evaldas Raistenskis
Komisijos narė	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė